

Glasilo „Slovenskega čebelarskega društva“
za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko s sedežem v Ljubljani.

Urejuje **Frančišek Rojina.**

Izhaja po enkrat na mesec in se pošilja udom brezplačno.

Vsebina: Občni zbor našega društva, dne 25. januarja 1900. — Hinko Likar: Životopis ali anatomija čebele. — Prav pripravna zapornica za izletnice pri čebelnih panjih. — J. Dobravec: Še nekaj o esparzeli. — Dopisi. — Raznoterosti. — Listnica uredništva. — Inserati.

Občni zbor našega društva, dne 25. januarja 1900.

Predsednik gosp. Črnagoj otvori občni zbor nekako tako-le:

Čenjeni zbor! — Dandanes, ko teži vse po organizaciji, dobro vedoč, da je le v združenju moč in napredek, težimo po združenju in napredku tudi mi čebelarji. Ne moremo se imenovati sicer zakrožen čebelarski stan, a vendar lahko povdarjamo, da je nam vsem pred očmi le en in isti smoter — blagostanje naših čebelic, povzdiga čebelarstva! Ne vodi nas zgolj egoizem, vodi nas neka topla ljubezen do živalice, kateri je stvarnik podal toliko lepih svojstev, da se more celo človek mnogo od njih učiti!

Sešli smo se iz raznih krajev, da si ogledamo delovanje našega društva v preteklem letu, pa da se ob jenem posvetujemo, kaj naj i nadalje ukrenemo, da bode čebelarstvu v prid. Vsem udeležnikom občnega zbora kličem: Iskren čebelarski pozdrav!

S tem otvarjam letošnji redni občni zbor.

Preidem k drugi točki dnevnega reda, — k predsedniškemu poročilu.

Na zadnjem občnem zboru v preteklem letu, dne 16. februarja izkazali ste mi svoje zaupanje in me volili predsednikom našega društva. Bil je to kritičen čas in udal sem se v to, ker so razmere tako zahtevale. Če tudi

je časten ta posel, nisem ga prevzel rad, dobro vedoč, da so mej nami možje ki bi bili sposobnejši za to mesto.

Volili ste me predsednikom, a danes stopam pred vas tudi kot tajnik in blagajnik. Zaradi tega mi tudi dovolite, da ne ločim strogo posameznih sporočil, temveč vam podam kar ob jenem celotno sliko odborovega delovanja.

Delovanje ni bilo naloženo v velikem stilu — saj tudi biti ni moglo. Rana, ki jo je naše društvo dobilo takoj v prvem letu, bila je pregloboko zasekana, da bi se mogla takoj zaceliti. Zato pa je vsem udeležnikom zadnjega občnega zbora še v živem spominu, da ni mogel podati bivši blagajnik nobene prave slike — saj je imel računati le z zaostanki.

Zato pa je občni zbor naložil novemu odboru tudi le izvršitev želj, ki niso bile s financami v nikaki zvezi, če izvzamem razširjenje našega društvenega lista. Občni zbor nam je naložil, da preosnujemo pravila s posebnim ozirom na ustanovitev podružnic po krajih slovenske zemlje, naložil nam je, da se obrnemo na pristojno oblast, da se zabranijo nedostatki, ki se vrše mnogokrat pri raznih medarjih, kateri nedostatki le prepogosto proizročajo kužno gnjilobo pri čebelah. Občni zbor je tudi izrazil željo, da se vložijo prošnja, glede boljšega postopanja s čebelami na poštah in železnicah. Odbor je vstregel vsem tem željam.

Konstituiral pa se je bil odbor sledeče: tajniški posel, izvzemši zapisnike raznih sej, prevzel sem sam, blagajništvo je prevzel g. Mekinec, ostali gg.: nadučitelj Likar, Žnidaršič, Pavlin, Pengov in Rojina, ki je prevzel tudi uredništvo „Čebelarja“, so nas podpirali s svojimi izkušnjami in sveti.

Sej je imelo naše društvo pet: prvo v marciju, drugo v aprilu, tretjo v juliju, četrto v septembru in zadnjo v novembru.

V prvi seji prebrale in odobrile so se tri prošnje, katere so se naslovile: prva na deželni odbor za podelitev izredne novčne podpore, druga na c. kr. kmetijsko družbo, da nam izposluje od ministerstva kolikor mogoče mnogo državne podpore in tretja na kranjsko hranilnico tudi za novčno podporo. Poleg prošnje za denarne podpore je vložil odbor tudi prošnjo na deželni zbor, da odpravi razne nedostatke pri različnih medarskih trgovcih, da se prepreči kolikor mogoče čebelna gnjiloba. Dve prošnji sta se vložili na c. kr. trgovinsko in c. kr. železniško ministerstvo v svrhu odprave nekaterih nedostatkov in nekaterih olajšav pri transportu čebel.

Odbor je predložil prej omenjena pravila v odobrenje.

Udov je imelo društvo 530.

Ker je mej letom izstopil društveni blagajnik gosp. Mekinec, poročal je o društvenem gmotnem stanju gosp. Črnagoj.

Društvo je imelo v preteklem letu 591 gld. 39 kr. dohodkov in 855 gld. 50 kr. stroškov, iz česar se kaže primanjkljaj 264 gld. 11 kr. Pripomniti pa je, da je ta primanjkljaj nastal le zaradi poneverjenja v l. 1898., da je bilo plačati tudi dolgove za isto leto. Upati smemo, da se v tekočem letu zopet uredi denarno stanje.

Pregledovalcem računov sta bila izvoljena gg. nadučitelja Zajec in Likozar, ki sta našla račune v popolnem redu.

Na predlog gosp. Petriča izrekla se je gosp. predsedniku enoglasno zahvala in popolno priznanje za njegovo požrtvovalnost. Za njegovo izredno opravilo kot tajnik in blagajnik, se mu je namenila zaslužena nagrada, katero pa je isti v prid društva odklonil.

Na to se je vršila volitev predsednika in podpredsednika, na kar sta bila soglasno izvoljena zopet gg : Fran Črnagoj in Hinko Likar. Dalje so bili voljeni v odbor gg.: Gašpar Bizjan, Mihael Kunovar, Peter Pavlin, Avgust Pucihar, Anton Žnidaršič in Frančišek Rojina, kot urednik „Čebelarja“.

Občni zbor je sklenil, da se dá še v tekočem letu nekaj uzorno napravljenih Gerstungovih panjev brezplačno mej društvenike, in sicer na predlog gosp. vikarja Nemeč-a po možnosti na različne šole, ker se tam mladina ž njimi najprej seznanil.

Predlog o napravi društvenega čebelnjaka se z ozirom na slabo gmotno stanje za sedaj opusti.

Zborovanje je bilo kaj živalno: istega se je udeležilo do sto čebelarjev, največ seveda bližnjih, pa tudi mnogo iz oddaljenih krajev. Iz te velike udeležbe se uvidi potreba društva samega, ki naj pospešuje najpoprej naprečno čebelarstvo in je pripravi na višjo stopnjo.

Upati smemo, da bode to društvo podpiral vsakdo, ki more utrpeti 1 gld. na leto.

Po zborovanju so si udeleženci ogledali še razstavljeno čebelarsko orodje, ki je vzbujalo mnogo zanimanja. Razstavljeno je bilo 11 lepo izdelanih Gerstungovih panjev, dunajski in ameriški panj, dzierzonovani kranjski, izmetalnica, stiskalnica za umetno satovje, 2 pitalna balona in manjše potrebne čebelarske priprave. Glede pitalnega balona za pitanje od zgoraj bodi omenjeno, da si je dal napraviti model gosp. Žnidaršič na lastne stroške, in bo mogoče dobivati take pitalnike pri njem, ali pa pri društvu, kar se bo v „Čebelarju“ naznanilo.

Kar bo mogoče bo društvo pomagalo udom za ceneno dobavo čebelarskega orodja.

Semena posebno medunosnih rastlin, ki so bila namenjena udom v brezplačno razdelitev, so bila pomotoma poslana v „Narodni Dom“, zato naj se, kdor želi semena facelije, boreča in velike ogerščice, pismeno obrne na gosp. predsednika; pismu naj priloži znamko za 5 kr. za pošiljatev.

Po občnem zboru je imel novi odbor takoj svojo prvo sejo.

Životopis ali anatomija čebele.

Piše Hinko Likar.

Vvod.

Kdor natančno opazuje naravo, vidi kako lepo, kako umetno je vsega-mogočni stvarnik isto uredil. Vsaka stvar ima svoj določeni namen ter se trudi in peha, da istega doseže. Vse stvari na zemlji, ali vso prirodu, — kakor znano, — delimo na tri dele: živalstvo, rastlinstvo in rudninstvo.

Živalstvo delimo zopet na več delov. Najimnitnejši so sesalci, h katerim prištevamo našo domačo živino, za temi so ptiči, potem ribe. Med manj imenitne in važne štejemo žuželke, katere so z malo izjemo več ali manj škodljive. Vendar pa je med temi ena, katera nadkriluje ne-le vse druge živali te vrste, ampak nadkriluje tudi mnoge živali izmed sesalcev, ptic in rib; in ta majhna živalica je nam čebelarjem dobro znana, nad vse priljubljena — čebela.

Je pa li ta živalica res tako imenitna, res tako važna, da se toliko piše o njej, da se toliko slavi? — Že najstarejši narodi so jo visoko čislali, ker jim je nanašala najsladkejšo jed, katero so sami uživali, a jo tudi darovali svojim bogovom; kajti smatrali so isto za božjo jed. Bog je odkazal Israelcem deželo, v kateri se je cedil med in mleko. Pri najimnitnejših pojedinah bil je med vedno na mizi. Dajali so ga tudi novorojencem. Že v starodavnih časih so ljudje spoznali, da ima med mnogo redilnih tvarin in veliko zdravilne moči v sebi, zato so ga rabili za različna mazila in zdravila. Tudi v sedanjih časih se ga še mnogo porabi za zdravila, a toliko ne, kakor v starih časih. Ljudje radi dobro opuščajo in se slabega oprijemajo. Pa o tem in o medu o drugi priliki kaj več!

Čebela pa nam ne daje samo medu, ampak tudi vosek, kar jo zopet močno povečuje. Vosek se rabi za razne namene; največ se ga pa podeluje v sveče. In pri najsvetejši daritvi morajo goreti sveče iz pristnega čebelinega voska. Tako je zapovedano! Kjer se toraj opravlja najvetejša daritev, tam mora biti delo čebele! Tako imenitno nalogo podelil je stvarnik tej majhni živalici! Zaradi tega že je čebela vzvišena nad drugimi živalimi, zato jo pa tudi vsak čebelar toliko spoštuje, da nikdar ne reče, kakor pri drugih živalih, da čebela „crkne“, ampak vedno, da čebela „umre.“

In še nekaj je, s čimur čebele mnogo koristijo, kar jih dela imenitne! Ako hočejo rastline roditi sad, se morajo ploditi med seboj. Cvetni prah rastline ene vrste, mora priti na drugo rastlino enake vrste. Vetrovi in sape prenesejo sicer mnogo cvetnega prahu iz cvetja na cvetje; največ in najboljše ga pa prenašajo čebele. Cvetni prah se oprime njih života, kateri je, — kakor bode pozneje bolj natančno opisano, — z dlako pokrit, in tako ga prenašajo iz rastline na rastlino ter s tem mnogo pripomorejo, da se rastline oplode in sad rode. Saj pravijo mnogi kmetovalci: „Kadar so čebele dobre, je ajda dobra“. — Nasprotnik bi sicer lahko nasprotno trdil: „Kadar je ajda dobra, so čebele dobre“. A temu ni tako! Kadar ajda dobro medu, — kar pa še ni uzrok, da bi dobro rodila, — takrat jo čebele zelo obletavajo, s tem prenašajo cvetni prah iz cvetja na cvetje in oplodijo ajdo, katera potem dobro obrodi. Zapomnite si to, dragi čebelarji, — to je dokazana resnica, — in povejte to nasprotnikom in sovražnikom čebel. Kmetovalci bi dostikrat mnogo manj pridelali, ako bi ne bilo čebel. Za to je čebela tako važna za poljedelstvo, in zato morata biti poljedelstvo in čebeloreja vedno trdno zvezani med seboj!

Vrhu vsega tega nam je pa čebela lep izgled pridnosti, neutrujenosti in edinosti! Od čebele bi se lahko marsikaj dobrega naučili!

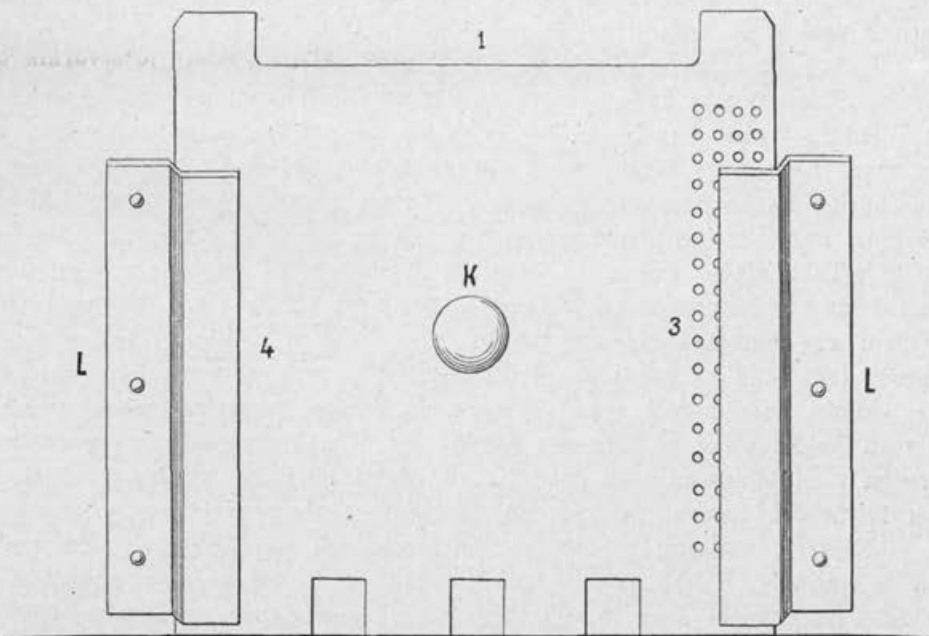
Tedaj toliko dobrih lastnosti ima ta živalica v sebi! Zaradi tega zasluži, da jo čislamo nad mnoge druge živali, za to zasluži, da se z njo popolnoma seznanimo. Ker pa vem, da večina slovenskih čebelarjev čebelo le površno pozna, in ne nje notranjosti, zato sem se namenil v prihodnjih člankih opisati čebelo kolikor mogoče natančno, t. j. nje život in notranjost. Ni zadosti, da pozna čebelar čebelo le po zunanjem, ne, umen čebelar mora poznati čebelo skozi in skozi, in v ta namen sledijo članki v životopisu ali anatomiji čebele. Marsikaterega čebelarja morda ti članki ne bodo zanimali, ker se mu bodo zdeli predolgočasni. Res je, da životopisi preveč ne kratkočasijo bralca, a potrebni so pa vendar zelo in tudi koristni. Človek si mora prizadevati, da postane kolikor mogoče popoln! Zato pa, dragi čebelar, prebiraj te članke potrpežljivo in večkrat, kajti, kdor hoče kaj znati, se mora učiti.

(Dalje prihodnjič.)

Prav pripravna zapornica za izletnice pri čebelnih panjih.

„Kmetovalec“ štev. 22 pretečenega leta, priobčil je podobo zapornice za izletnice pri čebelnih panjih, katero je izumil vodja kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu g. R. Dolénc. Z dovoljenjem sl. uredništva „Kmetovalca“ priobči tudi „Čebelar“ podobo in popis te praktične zapornice.

Narejena je iz močne pocinjene ploščevine. K sprednji končnici panja sta pritrjeni dve ploščevinasti vojnici L L, za kateri je zataknjena zapornica. Ako hočemo izletnico tako zmanjšati, da morejo čebele le po treh luknjicah iz panja in nazaj, potem se zapornica pusti v legi, kakeršno kaže podoba. Ako hočemo čebelam dati popolnoma prost izlet, prime se zapornica za

gumb K, potegne se iz vojnic, in se tako nazaj vtakne, da pride stran št. 1 pred izletnico. Ako hočemo čebelam izlet popolnoma zabraniti, pa jim vendar dovolj zraka pustiti, da se ne poduše — kakor pri prevažanju na pašo — zataknejo zapornico tako za vojnice, da pride njena stran šte. 3 navzdol. In ako hočemo končno panj tako zapreti, da ne morejo čebele ne ven ne noter, da pa tudi nič zraka pri izletnici ne pride v panj, zatakne se zapornica tako za vojnice, da pride stran šte. 4 navzdol.

Na prvi pogled mora vsak čebelar pritrditi, da je ta zapornica g. vodje R. Dolénca na Grmu res prav pripravna in torej splošne vpeljave vredna.

Še nekaj o esparzeti.

(Priobčil J. Dobravec.)

V 7. številki lanskega „Čebelarja“ sem prijavil mal članek, v katerem sem na kratko opisal, kako posebno dobro se je obnesla pri nas esparzeta in to glede dobrote kot medunosna rastlina in kot krma za živino. Vsled tega članka vprašalo me je pismeno mnogo čebelarjev, če imam kaj semena te vrste detelje? Ker se radi nizke cene esparzetinega semena ne izplača isto doma pridelovati, zato si jo naročujemo od trgovin s semeni. 1. številka letošnjega „Čebelarja“ je naznanila neko tako trgovino, vendar naj mi bo dovoljeno, da v popolnilo tega prvega sestavka med raznoterostimi v zadnjem listu, z naslovom „esparzeta,“ še nekaj dodam.

Naš gospod baron si naroča seme enovrstne esparzete vsako leto od tvrdke „Wieschnitzki und Clausers Nachfolger Samenhandlung und Samenbau in Wien I., Wallfischgasse Nr. 8“, in je bil do zdaj še vedno zadovoljen s to firmo. Ker imam lanski cenik na razpolago, navedem ceno obeh vrst: einschürige Esparsette (enovrstnata) 1 kg velja 24 kr., 10 kg 2 gld., 100 kg 16 gld.; zweischürige (dovrstnata) 1 kg 30 kr., 10 kg 2 gld. 50 kr., 100 kg 20 gld. Tako nizke cene nisem našel še v nobenem katalogu; pri Schmidt-u in Lorenz-u v Erfurtu n. pr. velja 1 kg 40 do 50 kr., tudi pri Wolfner-ju in Weiz-u na Dunaju stane 1 kg 35 do 45 kr. Od te zadnje tvrdke sem jo naročil lani tudi jaz nekaj, pa ni izkalila, ker je bilo seme prestaro. Zatoraj naj vsakdo, kdor naroči seme, zahteva, da tvrdka garantira (jamči) za kaljivost. Za Kranjsko bi bilo jako ugodno, ko bi slavnoznana c. kr. kmetijska družba v Ljubljani naročila za svoje ude-čebelarje večjo množino esparzete, ker taista dobi semena bolj po ceni in gotovo tudi dobro blago.

Največje važnosti bi bilo, da se ta izborna detelja razširi po vseh naših krajinah. Koliko imamo pustih brežin, ki bi dajale lahko obilnih dohodkov na živinski klaji in vrhu tega bi se neprecenljivo izboljšala čebelna paša. Tu sejemo esparzeto zgodaj spomladi; dobro je, če se nekoliko zagrabi, z lahko brano zavleče ali pa z valjarjem pritlači. Prvo leto se ne razvije še popolnoma, drugo leto pa se tako močno razraste, da se z njo ne more meriti nobena druga vrsta detelje.

Dostavek uredništva: Naprosili bomo slavno ravnateljstvo c. kr. kmetijske družbe, da bi blagoizvolilo naročiti za naše društvo večjo množino

esparzete, in društvo jo bo razposlalo naročnikom. Kdor jo želi naročiti, naj naznani do konca februarja množino in vrsto uredniku „Čebelarja“, da se izve prilična množina naročitve.

Dopisi.

Iz Vodice Prav lep dan je. Solnce greje, kot v pozni pomladi. K čebelnjaku toraj, da pri veselih glasovih in urnem kretanju svojih ljubljensk za par minut pozabim vsakdanje skrbi. Ko tako zamišljen zrem v živahni roj lahkokrilih čebelic, zapazim v špranji med dvema panjema majhen rilček. Takoj za rilčkom se prikaže sivo, dobro rejeno telesce s kratkim repkom. A, ti si, preklicana rovka! Je li tudi tebe izvabila solnčna gorkota? Vem, da tudi tebi ugaja prijetna toplina, ki ti tako ljubko boža sivi kožušček. Privoščil bi ti to zabavo, če bi le tako poželjivo ne škilila po panjevi bradi, a ker te ni nič prida, bi te videl raje v krempljih mačke, kot v svojem ulnjaku. Zakaj neki se vselej zganeš, kedar čebela urno smukne skozi izletalnico? Zakaj vsako tako ostro vzameš na „piko“? Bi li rada pridno stvarico prav temeljito proučila, káko ima glavico, nožice, krilca itd.? Morda nameravaš celo za našega „Čebelarja“ napisati najkorenitejši životopis, kar jih je kedaj zagledalo beli dan in si s tem zopet pridobiti njegovo naklonjenost? Doslej ti je bil ta precej gorak! — No vidiš! Sedaj-le je jedna priletela in si hoče malo oddahnuti, kakor je videti. Lahko si jo prav natanko ogledaš. Toda — smuk, cmok in — ne rovke ne čebele ni več! O ti predrznost ti! Pričo mene pri belem dnevu si upaš na bradi prežati na moje ljubljenske! — Čakaj, posvetim ti! — Tako! — Za trenotek si zopet pri izletalnici, jaz tudi, samo kučmo držim sedaj v roki. — — — Lop! — Aha, sem te, ti grešna duša! Zdaj pa le brž na cesto, da te krokarji pozobljejo. Da bi vas vse koklja brenila! — Tako páne urednik! Tu sem Vam napisal sicer popolnoma resničen dogodljaj, pa skoro gotovo za Vaš — koš. No, naj bo že kakor hoče, ali roma moj list v Ljubljano ali v Vaš koš; neovrzena resnica pa je, da je eden „špičmah“ manj na svetu.

Ker mi ostaja še nekaj prostora, naj Vam povem, da smo imeli v preteklem letu tukaj čebelarji prav slabo žetev. Marsikateri si je obetal kravico, a je moral dati telička. Če bo še kaj let tako, bomo polagoma vsi zmrznili. Imam stare vrste panje, Gerstungove in Gerstungove polovičarje. Konstatirati moram, da so mi čebele v panjih s premakljivimi satniki boljše uspevale, kakor v starih. V novih panjih so morale čebele vse satovje na novo postaviti in vendar so bile še težje, kot v navadnih kranjskih panjovih.

Eden Gerstungov polovičar je imel 14 *kg* čistega blaga; za tako slabo letino je to veliko. Čebel nisem nič moril, kar je tukaj sicer navada; dal sem jih plemenjakom. Imam pa sedaj močna ljudstva, da jih je veselje gledati.

Ob gorkem vremenu se izsipajo iz žrelnice, kakor ob ajdovi paši; tako se praše. Prej sem rekel, da se pri nas kaže ob teh okoliščinah slaba bodočnost za čebeloreje, a z veseljem Vam poročam, da so se v vaški, hotiški in svetagorski župniji zlasti mladi in šele bodoči gospodarji zelo poprijeli

čebelarstva. Škoda je le, da o čebelarstvu skoro ničesar ne vedo. Nekateri menda še matice ne poznajo, drugi pa mi niso hoteli verjeti, da gre s prvcem stara matica, in tudi o drugih enakih začetnih vednostih o čebelarstvu niso imeli pojma.

Z veseljem do stvari pa pride tudi začetnik kmalu do boljšega spoznavanja svoje živalice, zlasti če pazno prebera „Čebelarja“.

Da nam bi bilo leto 1900 ugodno!

S čebelarskim pozdravom!

Razpotnik.

Raznoterosti.

Sito za med. Prišijmo na obroč koničasto vrečo iz najtanjše bele flanele. Privežimo tri konce, katere zgoraj zvežemo, in obesimo to vrečo na palico, tako da visi nad dežo. Čisti med, ki je pritekkel iz izmetalnice skozi sito, vlijmo v flanelno vrečo. Spočetka teče hitreje, slednjič počasneje skozi to vrečo; tako dobimo kakor studenčnica čist med.

Strigalice odpravimo, če nastavimo v ulnjak stare čevlje ali zganjene prte, v katere se poskrijejo čez noč v velikih množinah. Na ta način jih lahko pokončamo.

Listnica uredništva.

Gospod J. St. v C.: Zdaj je menda v redu; ako pa še zdaj niste dobili zaostalih pet števil, potem mora biti pri pošti kaka nerednost. Prosimo naznaniti takoj, če niste listov prejeli. — Gospod A. H. v S.: Vse bodele našli v prihodnji letošnji 4. številki. — Gospod A. J. v B. B.: Za izdelovanje panjev smo se pogažali že z več mizarji, vendar danes še nismo v stanju naznaniti, kdo bo izdeloval panjove za društvo. Upamo, da se bomo pogodili z neko večjo tvrdko v Ljubljani, in potem Vam naznanimo ceno in naslov. — Gospod F. R. v V.: V topilnik se nalije toliko vode, da stoji nekoliko čez polovico onega okroglega stekla. — Gospod J. G. v R.: Podoba in popis čebelnjaka za Gerstungo: e panje pride v 4. številki. — Gospod J. T. v T.: Vse izveste v kratkem. — Gospode dopisnike, ki so poslali svoje članke pa jih danes radi tesnega prostora še ne moremo prijaviti, prosimo oprostena. — Članek gospoda »Mušiča« je bil že stavljen, pa se je moral radi poročila o občnem zboru odložiti; v aprilu na vsak način! — Kadar bo blagajnica popolnoma na trdnem, privoščili si bomo lahko več prostora.

Med pitanec imajo na prodaj po 60 kr. kilogram: Hinko Likar, nadučitelj v Grahovem pri Cerknici; France Ježek posestnik in čebelar na Poljanah, pošta Št. Vid nad Ljubljano; Ivan Sajovic, posestnik in čebelar v Stari vasi pri Postojini.

Seme solnčnice razpošilja Ivan Bilc v Il. Bistrici brezplačno; naročilu naj se pridene znamka za 5 kr. za pošiljanje.

Udnina (1 gld.) in reklamacije naj se blagoizvolijo pošiljati gospodu Frančišku Črnagoju, nadučitelju na Barju pri Ljubljani, dopisi in članki za list pa uredniku „Slov. čebelarja“ Frančišku Rojini, nadučitelju v Šmartnem pri Kranju.